

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite:

Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316

email: info@tapiolary.com

18.9.2023

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo.mmm@gov.fi

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain, metsästyslain 89 §:n ja kalastuslain 108 §:n muuttamisesta (VN/21767/2023-MMM-1)

Luonnonsuojeluliitto Tapiola (jäljempänä Liitto) lausuu pyytämättä asiassa seuraavaa:

Liitto pitää hallituksen esitystä erittäin hyvänä ja kannatettavana. Esitys on tervetullut etenkin nykytilanteessa, jossa valvontaa on jo pitkään kaivattu enemmän. Esitys laajentaa merkittävästi erätarkastajien valtuuksia, joka on ensiarvoisen tärkeää rikostorjunnan kannalta. Liitto painottaa kuitenkin tässä yhteydessä sitä, että olivat valtuudet millaiset hyvänsä, ne eivät yksistään missään kohdassa korvaa riittävää henkilöresurssia. Myös erätarkastajien työturvallisuus tulisi huomioida ja huolehtia siitä, että tärkeää tehtävää suorittavia henkilöitä on riittävästi! Esityksessä mainittu 13 erätarkastajaa on Suomen kaltaiseen maahan auttamattoman vähän, huomioiden se että valvontaa suoritetaan maa- ja merialueilla, sekä sisävesillä. Liitto pitää ensiarvoisen tärkeänä, että hallitus resursoi riittävästi henkilöstöä erävalvontaan.

Liitto huomauttaa myös, että toisin kuin julkisuudessa on nyt väitetty, valvonta sinällään ei ole vielä esitutkintaa, eikä esitutkintalaki ohjaa valvontaa.

Riittämättömällä ja aliresursoidulla valvonnalla kuitenkin mahdollistetaan jatkossakin metsästysrikollisuuden säilyminen piilorikollisuutena. Jo pitkään on ollut tiedossa, että metsästysrikoksia paljastuu vain niin sanottu jäävuoren huippu. Mikäli valvontaa ei ole mahdollista suorittaa tehokkaasti,

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

nämä rikokset jäävät vastaisuudessaan piiloon. Metsästyksen yhteydessä esiintyy rikollisuutta, josta kiinnijäämisen riskiä on yleisesti ottaen pidetty suhteellisen pienenä, kuten esityksessä mainitun operaatio Savukukon osaltakin on tullut julki. Kuten tietoisuus liikennevalvonnan mahdollisuudesta ehkäisee omalta osaltaan ajoneuvon kuljettamista päihtyneenä, on erävalvojan suorittamalla mahdollisella tarkastuksella nähtävä sama potentiaali ja pelotevaikutus rikosten torjunnassa. Saalisilmoitukset, kiintiöt ja pyyntirajoitukset ovat pitkälti metsästäjien omavalvonnan varassa ja siten täysin riippuvaisia yksilön toiminnasta, eivätkä siten yksistään riittäviä. Valvonnan puuttuminen ja toisaalta puutteet valvontaa suorittavien oikeuksissa ovat omalta osaltaan ylläpitäneet myös laajamittaisia rikollisverkostoja, kuten operaatio Savukukon yhteydessä on tullut ilmi.

Metsästäys ei ole perusoikeus. Perusoikeudet on lueteltu perustuslain 2 luvussa. Metsästyksellä hankittua saalista voidaan pitää omaisuudensuojan piiriin kuuluvana, milloin se on laillisesti ja luvallisesti hankittu. Tämän oikeutukseksi toimintaan on syytä kohdistaa myös valvontaa.

Yleisen edun ja rikostorjunnan vuoksi on yhteiskunnallisesti hyväksyttävää sietää myös valvontaa, jotta edellä mainitun esimerkin tavoin liikenteessä voidaan liikkua turvallisesti. Rikosten torjunnasta on merkittävää etua myös lakia noudattaville metsästäjille ja metsästyksen yleiselle hyväksyttävyydelle.

Yhteiskunnan toimivuuden kannalta yksilön on hyväksyttävä tietyissä tapauksissa yksityisyyteensä nähden myös valvontaa ja rajoituksia, kuten lentoturvallisuuden ja liikenneturvallisuuden vuoksi. On kaikkien etu, ettei kukaan kuljeta päihtyneenä ajoneuvoa tai aiheuta riskiä lentoturvallisuudelle. Julkisilla paikoilla on kameravalvontaa. On kaikkien etu, että yhteisiä luonnonvaroja käytetään kestävästi, lakeja noudattaen. Erävalvonta ei aiheuta turvattomuutta, vaan päinvastoin lisää turvallisuutta, myös muille maastossa liikkujille.

Lakimuutokset

MetsL 89§

Saaliin tarkastusoikeus on keskeinen asia erävalvonnan tehtäväkentässä. Tarkastusoikeuden puuttuminen vaikeuttaa tarpeettomasti jatkossa esitutkintaa tai saattaa tehdä sen jopa turhaksi. Luvallisen saaliin näyttäminen ei tuota rehelliselle ja asianmukaisesti toimivalle metsästäjälle ongelmaa. Lähtökohtaisesti asiaa voidaan verrata liikennevalvontaan: ilman päihteiden vaikutusta ajavalle autoilijalle ei tuota vaikeuksia pysäyttää ajoneuvoa ja antaa puhallusnäytettä viranomaiselle.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

Laki Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain muuttamisesta

9§ Esineen tai asiakirjan haltuunotto on välttämätön turvaamistoimi mahdollisen esitutinnan kannalta, jotta esimerkiksi paikkatietoja, tekstiviestejä tai muuta todistusaineistoa ei voida hävittää.

11§ Koska valtion maat, kuten suojelualueet saattavat olla pirstaleisia on välttämätöntä, että erätarkastajat voivat käyttää myös yksityismaita.

12 §

Eläimen kiinniottaminen ja lopettaminen

Tulisi myös harkita, voiko erätarkastajan tehtäväkenttään sisällyttää luonnonvaraisten, erityisesti suojeltujen eläinten karkotustehtäviä, milloin tämä tapahtuisi valtion omistamilla suojelualueilla. Poliisilla on poliisilain 2 luvun 16§ mukaan oikeus ottaa kiinni esimerkiksi liian tuttavalliseksi mielletty susi, jolloin tämä tehtävä siirretään virka-apupyynnönä SRVA-toimijoille. Erätarkastajan toimesta tehtävästä jäisi puuttumaan eläimen tappamiseen tähtäävä intressi, jolloin voitaisiin paremmin turvata myös suojeluintressi. Tämä vaatisi tietenkin henkilöresurssia tehtävään.

Reija Laurila,
varapuheenjohtaja

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com